

Spremljevalni program

Prikazi klekljanja članic Društva klekljarič idrijske čipke in
Klekljarskega društva Marjetica Cerkno:

15. in 16. 6. 2024 od 10.00 do 18.00

Javno vodstvo po razstavi:

22. 8. 2024 ob 11.00

Muzejski večeri:

Miha Špiček: Idrijsko in Cerkljansko v odsevu terenskih raziskav
Slovenskega etnografskega muzeja:

10. 9. 2024 ob 18.00

Dogodke bomo fotografirali za namene dokumentiranja, promocije razstave in obveščanja javnosti.

Na obisku doma: Podobe naših ljudi, krajev, šeg in navad pred 70 leti
Razstava Slovenskega etnografskega muzeja in Mestnega muzeja Idrija
Grad Gewerkenegg, Razstavišče Nikolaja Pirnata, 14. junij–8. september 2024

Visiting Home: Images of Our People, Places, and Customs 70 Years Ago
Exhibition by the Slovene Ethnographic Museum and the Idrija Municipal Museum
Gewerkenegg Castle, Nikolaj Pirnat Gallery, 14 June–8 September 2024

Muzejski list št. 81 / Museum bulletin No. 81

Izdal in založil / Prepared and published by: Mestni muzej Idrija, zanj dr. Miha Kosmač
Organizacija / Organized by: mag. Mirjam Gnezda Bogataj, Mestni muzej Idrija
Besedilo / Text: Miha Špiček, Blaž Verbič; Slovenski etnografski muzej; mag. Mirjam Gnezda Bogataj
Jezikovni pregled / Proofreading: Sonja Benčina
Prevod v angleški jezik / English translation: Sonja Benčina
Fotografije in risbe / Photos and drawings: Slovenski etnografski muzej, Mestni muzej Idrija
Oblikovanje / Design: Barbara Sirk in Žiga Okorn, Uvid.si d. o. o.
Tisk / Printing: Mipos d. o. o.
Naklada / Number of copies printed: 650
Idrija, junij / June 2024

Izvedbo razstave sta podprla / Exhibition funded by:

SEM

Razstava Slovenskega etnografskega muzeja in Mestnega muzeja Idrija
Exhibition by the Slovene Ethnographic Museum and the Idrija Municipal Museum

NA OBISKU DOMA

Podobe naših ljudi,
krajev, šeg in navad pred 70 leti

Visiting Home: Images of Our People, Places,
and Customs 70 Years Ago

Odprtje razstave:

petek, 14. junij 2024, ob 18.30
v Razstavišču Nikolaja Pirnata
na gradu Gewerkenegg v Idriji

OBČINA IDRİJA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Na ogled do **8. septembra 2024**, vsak dan od **10.00** do **19.00**.

Razstava *Na obisku doma: Podobe naših ljudi, krajev, šeg in navad pred 70 leti* je zgodba o izbranih fotografijah, risbah, zapiskih in predmetih, ki izvirajo s Cerkljanskega in jih kot dragoceno dediščino tradicionalne kulture hrani Slovenski etnografski muzej. Gradivo so leta 1954 ustvarili in zbrali njegovi kustosi v okviru 11. terenske raziskave tako imenovanih Orlovih terenskih ekip. Izbor gradiva se po 70 letih hrambe v muzeju za kratek čas vrača v svoje izvorno okolje, da bi prebivalce teh krajev opomnil na pomen kulturne dediščine njihove preteklosti, ki jo je treba razumeti v sedanjosti in jo ohranjati tudi v prihodnosti.

Zanimanje etnologov Slovenskega etnografskega muzeja za idrijsko-cerkljanske kraje se ni končalo leta 1954, saj se je že leta 1959 na teren vrnila 16. Orlova ekipa, ki je raziskovala na Črnovrškem in na Vojskarski planoti. V sedemdesetih letih pa so raziskovali kulturo in način življenja rudarjev in njihovih družin v Idriji in njeni okolici ter pomagali pri postavitvi prve stalne razstave čipk v Mestnem muzeju Idrija.

S projekti, ki so vključevali področje etnologije, so se v idrijskem muzeju pričeli sistematično ukvarjati s prvo zaposlitvijo etnologinje v osemdesetih letih 20. stoletja. Posebno pozornost so namenjali proučevanju lokalnega prostora: načinu življenja v cerkljanskih vaseh in v rudarski Idriji, cerkljanskim laufarjem in klekljanju idrijske čipke. Njihove raziskave in objave so doprinesle tudi k vpisu klekljanja čipk v Sloveniji na Unescov

Ime:	Roj:	Umr:
Živiljenjina	I d r i j a	
<i>Živiljenjina</i> (1915-1972) - rojena v Idriji, rudarska družina. Pripravljena je bila za izdajo leta 1915 do 1920 delal "u maj", bil je gospodni delavec, potem pa je bil delavec na grobljah v Idriji, kasneje se je vrnil v domačo Idrijo. Potem je bil rošar. Pripravljena je do leta 1914 živiljenja živel v Idriji, potem je šla v Ljubljano služiti do 1917, nato pa je bila stalno v Idriji. Ukvarjala se je s klekljanjem, imela dva nezakonita otroka. Preživljala se je s klekljanjem in s tem, da je hodila k Trohovi (valetirgovi) prati. Zaslужila je od 1 pranje (od 6 do 21 svečer) 5 lir (okoli 1917 do 1919) in hrano za vsa dni. (1 kg speha je stal 4 lire). Zap. M. M. Kovčič, avg. 1972, sv. I, str. 5 Fot. Josipina Vondra, Kosovelova 17 1993 v Idriji		

Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva leta 2018. Del razstave zato namenjamo predstavitvi klekljaric – tistih, ki so jih v 50. in 70. letih prejšnjega stoletja na terenu v fotografski objektiv ujeli člani Orlovih ekip, in vseh tistih neimenovanih, ki so sklekljale ogromno čipk, danes shranjenih v depozu idrijskega muzeja.

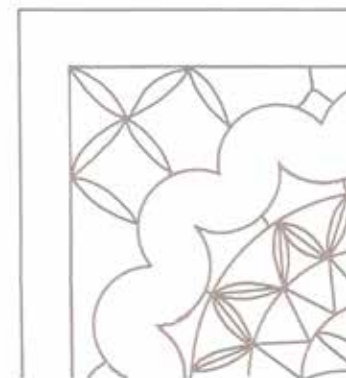
The exhibition *Visiting Home: Images of Our People, Places, and Customs 70 Years Ago* is a story of selected photos, drawings, records, and objects originating in the Cerkljansko region that are kept by the Slovene Ethnographic Museum as a valuable heritage of traditional culture. The material was created and gathered by its curators in the framework of the 11th field research by Orel field teams in 1954. After 70 years, a selection from the collection is returning to its place of origin to remind the inhabitants of the region how valuable the cultural heritage of their past is; how important it is to understand it in the present and preserve in the future.

The interest of the Slovene Ethnographic Museum ethnologists for the Idrija and Cerkljansko regions did, however, not end in 1954. In 1959, the 16th Orel team returned to the field to explore the Črni Vrh and Vojsko plateaus. In the 1970s, they researched the culture and the way of life of Idrija miners and their families in Idrija and its vicinity, and helped create the first permanent lace exhibition in the Idrija Municipal Museum.

Idrija Municipal Museum began systematically focusing on projects with ethnological aspects in the 1980s when the first ethnologist was employed. Special attention was dedicated to studying the local area: the way of life in the villages of Cerkljansko and in the mining town of Idrija, the Cerkljansko *laufarji* carnival masks, and making Idrija bobbin lace. Its research and publications also contributed to the inscription of Bobbin lacemaking in Slovenia on the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity in 2018. A part of this exhibition therefore presents lacemakers: those who were captured in the eye of the Orel team cameras in the 1950s and 1970s, but also all of those unnamed ones who made innumerable lace preserved by the Idrija museum.

Talarek 2 psl. Črni vrh

Talarek 2 psl. Črni vrh